

Doctor Ammond: Missä kukat kauneimmat. Pilot-kustannus Oy, Print-on-demand, 2005. 237 s. ISBN 952-464-312-X

Kirjan otsikko *Missä kukat kauneimmat* on lainaus Unto Monosen tangosta Satumaa. Tämä ”kansallistangomme” täytti tänä vuonna 50 vuotta, sitä on ihasteltu, vähäteltykin, monin tavoin tulkittu – musiikillisesti ulkomaita myöten; Diane Jarvi: *Foreign Winds* ym. Satumaan kaipuu on kirjassa keskeinen teema, jota tulkitaan ihmisen kaipuiksi henkevyteen, korkeamman minänsä yhteyteen.

Etenkin suomalaisten siirtolaisten keskuudessa tämä samainen tango on löytänyt merkityksensä. Itsekin olen ollut mukana eräässä tilaisuudessa, jossa Satumaata laulettiin hartaasti ja antaumuksella. Mainittiinpa Satumaata jopa siirtokansan epäviralliseksi kansallislauluksi!

Tuvo Peltoniemen videossa, joka käsitteli suomalaisten vuonna 1901 Kanadaan perustamaa Sointula-siirtokuntaa, soi heti al-

kajaisiksi Satumaa-tango. Sointula oli aatteista ja henkisyystä innostuneiden siirtolaisten työssija, utopiayhteisö, jonka voisi mieltää yhdeksi satumaa-unelman toteutamisyhteydeksi.

Vaikkei Missä kukat kauneimmat -kirja suoranaisesti käsittelee siirtolaisuutta, syntyy ajatus, että siirtolaisuuden taustalla usein on eräänlainen Satumaan kaipuu. Matka, matkustaminen yleensäkin, on kirjoittajan mukaan syvempää kaipuuta, jota ei päästä pakoon edes muuttamalla muihin maihin, vaan kaipuun syy on viimekädessä vain kohdattava. Momen siirtolaisen tarina kulkee juuri tätä rataa: on lähdetty etsimään jotain itseä suurempaa. Ensin se on ehkä merkinnyt vain aineellista hyvinvointia, kotitalan lunastamista, näyttöä menestymisestä. Materiaalinen hyvinvointi on kuitenkin vain välivaihe, joka usein tuo kiertoteitse takaisin henkisiin arvoihin, kun oivalletaan, ettei Satumaata fyysisenä ilmiönä olekaan. Palataan omille juurille, lapsuuteen ja loppujen lopuksi vastatusten oman itsensä kanssa.

Siirtolaisuuden suurin muuttoaalto tuntui voimakkaimmin Pohjanmaalla, missä tangokin on soinnut syvimmin. Ammondin aloitteesta on tänä kesänä suomalaisen tangokulttuurin kunniaksi nimetty 5.7. eli Unton päivä Satumaa-päiväksi. Ensimmäinen Satumaa-seminaari toteutui Seinäjoen tango-markkinoiden yhteydessä, jonne päivän vietto jatkossakin kuuluu. Ammondin tässä seminaarissa esittämän filosofis-kirjallisuustieteellisen analyysin mukaan ihmisen mieli kaipaa aina vain kauemmas. Kaikki tämä surumielisyys ja kaipuu ilmentyi muidenkin Am-

mondin latinaksi esittämien tangojen sävelin. (Äänitteitä: Surun siivet 1993, Tango Triste Finnicum 1993, The Legend Lives Forever 1995, Rocking in Latin 1997, Three Songs in Sumerian 2001, Codex Fluitans 2005)

Missä kukat kauneimmat julkaistiin Satumaa-päivän aikoihin. Kirja kertoo sattuvasti erään tangoa laulavan humanistiprofessorin, Kalevi Auran, yrityksestä puolustaa henkisiä arvoja teknologisessa hyöty-yhteiskunnassamme. Valtavirrassa henkisyden polku on kapea, ja etsivä ihminen on Satumaa-tangon tavoin ”maan vanki, eikä siivetönä voi lentää”. Kirjassa kritisoidaan materialistista jatkuvan taloudellisen kasvun ideologiaa. Ammond laajentaa ikivanhaa, Apollon temppeleihin Kreikan Delfoissa kirjoitettua kehotusta ”tunne itsesi” ajatukseksi ”avaudu kaipaavalle minälle” ja antaa sille kansanläheisen, suomalaisen tangoon pohjautuvan sisällön.

Romaaniteknisesti teoksessa on mielenkiintoinen juonen kuljetus; se etenee välihuomautuksin ja itsesyytöksin, kritisoi ja punnitsee päähenkilön ajatuksia ja toimintaa, mutta vaihtuu taas välillä vaivihkaa päiväunelmointiin. Ajatus on energiaa, ajatuksella voi vaikuttaa. Unelmointi, ajatuksen voima, saa haaveita toteutumaan sittemmin myös fyysisellä tasolla. Teoksessa on löydetty tangojen kautta tie suomalaiseen sielunmaisemaan valmistuen väylä sen työstämiseen, itsetuntemukseen ja henkiseen kasvuun.

Irene Virtala